

AHGAMAN PARTY

KANNALAND 2026–2031

MANIFES EN VYFJAAR-UITVOERINGSPLAN

ONS DORP. ONS MENSE. ONS TOEKOMS.

***President:** Eugene Ludicks*

***Kontak:** 067 207 0214 • Ahgamanorg@gmail.com*

***Verkiesingsdatum:** 4 November 2026*

'n Beleidsraamwerk vir beter dienslewering, goeie bestuur en billike ontwikkeling in elke deel van Kannaland.

INLEIDING: 'N PLAN VIR DIE HELE KANNALAND

Hierdie manifes beskryf AHGAMAN se prioriteite vir 2026–2031. Dit is daarop gerig om probleme prakties te rangskik, verantwoordelikhede duidelik te maak, befondsing te identifiseer en resultate aan inwoners te verduidelik. Die plan erken dat sommige dienste munisipaal is, terwyl ander provinsiale of nasionale optrede vereis. Projekte sal binne die wet, beskikbare begrotings en uitvoerbare befondingsmoontlikhede aangepak moet word.

Ons sal nie onrealistiese waarborge maak nie. Ons sal wel aandrang op duidelike prioriteite, verantwoordelike optrede, openbare terugvoer en volgehoue opvolg.

1. ONS VISIE: 'N KANNALAND WAT VIR ALMAL WERK

AHGAMAN se visie is 'n Kannaland waar elke inwoner met waardigheid behandel word; waar basiese dienste betroubaar is; waar openbare geld verantwoordelik bestuur word; waar gemeenskappe veiliger voel; en waar plaaslike ondernemings, werkers en jongmense 'n regverdigde kans kry om te groei.

Ons glo ontwikkeling kan nie net in een dorp, een wyk of een groep se belang plaasvind nie. Zoar, Ladismith, Calitzdorp, Van Wyksdorp, Hoeko en die landelike gemeenskappe moet almal in munisipale beplanning, begrotings en dienslewering sigbaar wees.

Ons sal nie voorgee dat 'n munisipaliteit elke probleem alleen kan oplos nie. Ons sal duidelik onderskei tussen munisipale verantwoordelikhede en sake waarvoor provinsiale of nasionale regering verantwoordelik is. Waar ander regeringsvlakke moet optree, sal AHGAMAN formele druk, samewerking en openbare opvolg bevorder.

2. DIE BEGINSELS WAARVOLGENS ONS SAL REGEER

Deursigtigheid: inwoners moet verstaan waarop openbare geld bestee word, waarom besluite geneem word en hoe projekte vorder.

Verantwoordbaarheid: elke prioriteit moet 'n verantwoordelike rolspeler, tydlyn en meetbare uitkoms hê.

Regverdigheid: dienste en geleenthede mag nie van politieke ondersteuning, persoonlike verbintenisse of begunstiging afhang nie.

Finansiële dissipline: geen groot projek behoort voort te gaan sonder 'n duidelike behoefte, befondingsbron, bedryfskoste en instandhoudingsplan nie.

Wetmatigheid en integriteit: raadslede en amptenare moet die wet, toepaslike verkrygingsreëls, munisipale beleid en openbare belang respekteer.

Praktiese uitvoering: inwoners moet resultate kan sien en meet, nie net beloftes hoor nie.

3. FINANSIËLE HERSTEL EN VERANTWOORDELIKE BESTUUR

Betroubare dienslewering begin met 'n munisipaliteit wat sy geld, kontrakte, inkomste en uitgawes verantwoordelik bestuur. AHGAMAN sal die Raad versoek om finansiële herstelplanne, die meerjarige begroting (MTREF), die jaarbegroting en die SDBIP as aktiewe bestuursinstrumente te gebruik.

Ons prioriteite is beter kontantvloeibepanning; realistiese inkomste-invordering; verantwoordelike bestuur van debiteure en krediteure; behoorlike kontrak- en verkrygingsbeheer; tydige instandhouding; en sterker interne beheer.

Ons sal aandring op gereelde openbare terugvoer oor wat begroot is, wat bestee is, watter werk voltooi is, watter projekte vertraag is en waarom. Waar probleme gevind word, moet dit ondersoek en volgens die wet hanteer word.

Geen nuwe groot projek moet bloot vir politieke vertoon aangekondig word nie. Dit moet 'n bewese behoefte, bekostigbare finansiering, realistiese tydlyn en plan vir toekomstige onderhoud hê.

4. WATERSEKERHEID EN BETROUBARE BASIESE DIENSTE

Water is een van Kannaland se belangrikste infrastruktuurprioriteite. AHGAMAN sal 'n praktiese register van waterbronne, reservoirs, pompe, pype, kleppe, waterverliese en instandhoudingsbehoefte bevorder.

Kritieke lekkasies en herhalende pomp- of toevoerprobleme moet op 'n prioriteitslys geplaas word met verantwoordelike spanne, teikendatums en terugvoer aan inwoners. Waterkwaliteit en die veilige hantering van onderbrekings moet deel van die diensplan wees.

'n Noodwaterplan moet voorsiening maak vir droogte, kragonderbrekings, pompbreuke, besoedeling en ander rampe. Die plan moet duidelik aandui hoe inwoners ingelig word en hoe kwesbare huishoudings tydens 'n krisis gehelp word.

Waar groter waterprojekte buite die munisipaliteit se onmiddellike finansiële of tegniese vermoë val, sal AHGAMAN befondsing en tegniese ondersteuning by toepaslike provinsiale en nasionale instellings help nastreef.

5. ZOAR: 'N DUIDELIKE ONTWIKKELINGSPRIORITEIT

Zoar verdien 'n geïntegreerde ontwikkelingsprogram met duidelike prioriteite, jaarlikse vordering en verantwoordbare beplanning. Die program moet water, paaie, stormwater, sanitasie, openbare beligting, veiligheid, gesondheidstoegang, jeugontwikkeling en plaaslike ekonomiese geleenthede insluit.

AHGAMAN sal 'n jaarlikse Zoar-vorderingsverslag bevorder waarin projekte, beskikbare befondsing, verantwoordelike rolspelers, sperdatums en vordering uiteengesit word. Historiese agterstande moet deur 'n realistiese, gefaseerde plan aangespreek word.

Ons sal die haalbaarheid van 'n jeugvaardighedsentrum ondersoek en vennootskappe met opleidingsinstellings, gemeenskapsorganisasies, werkgewers en befonders nastreef. Die sentrum moet praktiese opleiding, digitale vaardighede, CV- en onderhoudshulp en toegang tot verdere opleiding bevorder.

Zoar se inwoners moet gereelde geleenthede kry om prioriteite te bespreek en terugvoer te ontvang. Die dorp se behoeftes moet in die munisipale begroting en diensleweringplan weerspieël word.

6. GESONDHEID, AMBULANS EN NOODREAKSIE

AHGAMAN se beleidsdoel is om beter toegang tot noodmediese hulp vir Zoar en die breër Kannaland te bevorder. Ons sal formele gesprekke met die Wes-Kaapse Departement van Gesondheid en nooddienste ondersteun oor reaksietye, beskikbaarheid, dekking en die behoeftes van afgeleë gemeenskappe.

Ons wil die haalbaarheid van uitgebreide 24-uur-noodmediese dekking in Zoar laat ondersoek, insluitend watter fasiliteit, personeel, toerusting, befondsing en diensmodel nodig sou wees. 'n Daghospitaal of ander geskikte diensfasiliteit kan slegs oorweeg word ná 'n behoorlike behoefte- en uitvoerbaarheidstudie.

Die munisipaliteit moet binne sy bevoegdhede noodtoegang, rampbestuur, kommunikasie en samewerking met toepaslike diensverskaffers ondersteun. AHGAMAN sal nie voorgee dat ambulansdienste of provinsiale gesondheidsdienste uitsluitlik munisipale funksies is nie.

7. 'N VEILIGER KANNALAND

Veiligheid verg sigbare samewerking, voorkoming en vinnige kommunikasie. AHGAMAN sal samewerking tussen die munisipaliteit, SAPS, gemeenskapspolisiëringsforums (CPF's), gemeenskapsorganisasies en ander wettige vennote bevorder.

Vir Zoar sal ons 'n formele behoeftebespreking met SAPS nastreef oor misdaadpatrone, sigbare teenwoordigheid, reaksietye en die operasionele behoeftes van die gemeenskap. Die vestiging of uitbreiding van polisiëringsdienste vereis optrede deur die bevoegde owerhede; die munisipaliteit kan dit nie eensydig waarborg nie.

Die munisipaliteit se bydrae behoort onder meer openbare beligting, veilige openbare ruimtes, noodtoegang, rampbestuur en die vinnige herstel van gevaarlike infrastruktuur in te sluit.

Veiligheidsvoorkoming moet ook jongmense insluit deur sport, mentorskap, vaardigheidsontwikkeling en toegang tot positiewe gemeenskapsaktiwiteite. Landelike veiligheid en noodkommunikasie vir plaasgemeenskappe moet deel van die gesprek wees.

8. LADISMITH: DIENSSENTRUM EN EKONOMIESE ANKER

Ladismith is 'n belangrike administratiewe en ekonomiese sentrum vir Kannaland. AHGAMAN sal aandag gee aan infrastruktuurinstandhouding, water en sanitasie, pad- en stormwaterprobleme, skoon openbare ruimtes, straatbeligting en toeganklike munisipale dienste.

Ons wil 'n beter omgewing vir klein ondernemings, plaaslike produkte, toerisme en landbouverwante ondernemings bevorder. Munisipale inligting oor wettige verkrygingsgeleenthede en toepaslike ondernemingsondersteuning moet makliker toeganklik wees.

Probleme wat inwoners aanmeld, moet 'n verwysingsnommer of ander naspeurbare rekord hê waar dit prakties moontlik is, sodat die publiek kan sien of die probleem ondersoek, toegewys en opgelos is.

9. CALITZDORP: VEERKRAG, LANDBOU EN TOERISME

Calitzdorp se ontwikkelingsplan moet watersekerheid, paaie, stormwater, vloedrisiko, sanitasie, toerisme, landbou en klein ondernemings verbind.

Belangrike herstelprojekte moet duidelik aangeteken word met die beskikbare begroting, verantwoordelike eenheid, kontrakbesonderhede waar openbaarmaking wetlik gepas is, vordering en verwagte voltooiing.

AHGAMAN sal plaaslike toerisme, kultuur, landbouprodukte en kleinsakegeleenthede ondersteun deur samewerking tussen die munisipaliteit, ondernemings, gemeenskapsorganisasies en toepaslike regeringsprogramme te bevorder.

10. VAN WYKSDORP: DIENSTE WAT BY DIE GEMEENSAP PAS

Van Wyksdorp se grootte mag nie beteken dat sy behoeftes misgekyk word nie. 'n Plaaslike diensplan moet water, sanitasie, paaie, stormwater, beligting, afval, noodtoegang, digitale toegang en ekonomiese geleenthede dek.

Die munisipaliteit moet met inwoners gereeld oor diensprobleme en haalbare oplossings skakel. Projekte moet volgens dringendheid, risiko, beskikbare geld en die impak op inwoners geprioritiseer word.

11. HOEKO, PLASE EN LANDELIKE GEMEENSKAPPE

Kannaland se landelike gemeenskappe is noodsaaklik vir die streek se ekonomie en sosiale lewe. Beplanning moet rekening hou met landelike paaie, water, noodtoegang, veiligheid, vervoer, rampbestuur en toegang tot staatsdienste.

AHGAMAN sal gereelde skakeling met boere, plaaswerkers, grondeienaars, gemeenskaplike-eiendomsverenigings (CPA's) en ander wettige gemeenskapsstrukture bevorder.

Waar 'n probleem die verantwoordelikheid van 'n ander regeringsvlak of instelling is, sal ons help om dit na die regte kanaal te verwys en opvolg te vra. Ons sal nie grond- of behuisingsuitkomste belowe wat deur ander instellings of wetlike prosesse bepaal word nie.

12. PAAIE, BRÛE EN STORMWATER

Kritieke paaie, duikers, brûe en stormwaterprobleme moet volgens toestand, veiligheid, toegang en risiko gerangskik word. Noodherstel en beplande instandhouding moet afsonderlik begroot en gemonitor word.

Stormwaterstelsels moet voor en ná die reënseisoen geïnspekteer word waar dit prakties moontlik is. Plekke met herhaalde oorstroming of skade moet op 'n openbare prioriteitslys verskyn.

AHGAMAN sal duidelik onderskei tussen munisipale paaie en provinsiale paaie. Vir provinsiale infrastruktuur sal ons formele verwysings en opvolg by die bevoegde departement bevorder.

13. SANITASIE, RIOOL EN OPENBARE GESONDHEID

Rioolorlope, gebreekte pompe en herhalende blokkasies hou 'n risiko vir openbare gesondheid en die omgewing in. AHGAMAN sal 'n register van kritieke pompe, pype, oorlope en herhalende probleme bevorder.

Ernstige insidente moet vinnig aangemeld, ondersoek en herstel word. Inwoners behoort terugvoer te kry oor die probleem, die herstelaksie en enige opvolg wat nodig is om herhaling te voorkom.

Waar groot herstelwerk nodig is, moet die munisipaliteit die dringendheid, koste, befondsingsbron en tydlyn duidelik uiteensit.

14. ELEKTRISITEIT EN ENERGIE-VEERKRAG

Elektrisiteitsprobleme moet volgens die werklike verantwoordelikheid van die munisipaliteit, Eskom of ander betrokke instellings hanteer word. Waar die munisipaliteit verantwoordelik is, moet netwerkonderhoud, verliese, veiligheid en koste behoorlik bestuur word.

AHGAMAN sal ondersoek ondersteun na sonkrag of alternatiewe energie vir kritieke munisipale fasiliteite waar dit tegnies haalbaar, bekostigbaar en volhoubaar is. Enige voorstel moet 'n behoorlike koste-, instandhoudings- en voordele-ontleding hê.

15. AFVALVERWYDERING EN 'N SKONER KANNALAND

Betroubare afvalverwydering, die opruiming van onwettige storting, herwinning en skoon openbare ruimtes dra by tot gesondheid, waardigheid en toerisme.

Skole, sportterreine, klinieke, toerismepunte, begraafplase en sentrale openbare ruimtes moet volgens behoefte in instandhoudingsplanne ingesluit word. Gemeenskapsopruimings kan munisipale werk aanvul, maar moet nie as plaasvervanger vir die munisipaliteit se verantwoordelikhede gebruik word nie.

16. JEUG, OPLEIDING EN VAARDIGHEDE

Jongmense moet toegang kry tot praktiese geleenthede wat hul kans op werk, verdere studie en entrepreneurskap verbeter. AHGAMAN sal programme bevorder vir digitale vaardighede, CV's, onderhoudsvorbereiding, mentorskap, sport, kultuur en werksgereedheid.

Ons sal skakeling met TVET-kolleges, SETA-programme, werkgewers, opleidingsinstellings en toepaslike befondsers bevorder. Die doel is om inwoners met bestaande opleidings- en werksgeleenthede te verbind, eerder as om onbefondsde beloftes te maak.

'n Jeugvaardighedsentrum in Zoar is 'n voorgestelde ontwikkelingsprojek wat eers behoorlik beplan, befonds en met meetbare uitkomste bestuur moet word.

17. VROUE, KINDERS EN KWESBARE INWONERS

'n Gemeenskap kan nie vooruitgaan as inwoners onveilig, uitgesluit of sonder toegang tot hulp voel nie. AHGAMAN sal veilige openbare ruimtes, goeie beligting, toeganklike munisipale fasiliteite en beter verwysingsnetwerke vir geslagsgebaseerde geweld, kinderbeskerming en maatskaplike ondersteuning bevorder.

Dienste moet regverdig beskikbaar wees, ongeag 'n inwoner se politieke voorkeur, persoonlike verbintnisse of omstandighede. Kwesbare inwoners moet met respek behandel en na die toepaslike diensinstansies verwys word.

18. WERK, KLEIN ONDERNEMINGS EN PLAASLIKE EKONOMIE

Die munisipaliteit kan nie alleen werkloosheid oplos nie, maar kan help om 'n beter omgewing vir plaaslike ekonomiese deelname te skep.

AHGAMAN sal praktiese inligting oor SMME-ondersteuning, wettige verkrygingsgeleenthede, toerisme, landbou, plaaslike produkte en toepaslike opleidingsprogramme bevorder.

Munisipale verkryging moet volgens die wet en toepaslike beleide geskied. Ons sal billike toegang, deursigtige prosesse en verantwoordelike besteding ondersteun, sonder om kontrakte of werk aan enige persoon te waarborg.

19. BEHUISING, GROND EN WAARDIGHEID

Behuising en grond moet met waardigheid, wetlike sekerheid en betekenisvolle openbare deelname hanteer word. Inwoners moet verstaan watter instansie verantwoordelik is, watter proses geld en watter dokumentasie benodig word.

AHGAMAN sal binne die munisipaliteit se bevoegdhede aandrang op duidelike inligting, regverdigte prosesse en behoorlike verwysing na provinsiale of nasionale instellings waar nodig.

Ons sal nie grond, huise of uitkomste belowe wat nie deur 'n uitvoerbare, wettige en befondsde proses ondersteun word nie.

20. LANDBOU, PLAASWERKERS EN VOEDSELKETTINGS

Landbou is sentraal tot Kannaland se ekonomie. Betroubare plaaslike infrastruktuur, landelike paaie, water, afvalbestuur, noodtoegang en veiligheid ondersteun produksie en werksgeleenthede.

AHGAMAN sal samewerking tussen boere, plaaswerkers, klein ondernemings, opleidingsinstellings en provinsiale of nasionale programme bevorder. Die doel is om plaaslike vaardighede, waardetoevoeging en ekonomiese deelname te versterk.

21. TOERISME, KULTUUR EN ERFENIS

Kannaland se landskap, dorpe, geskiedenis en kultuur bied geleenthede vir toerisme en plaaslike entrepreneurskap. Skoon openbare ruimtes, veilige toegang, goeie inligting en samewerking met plaaslike ondernemings kan besoekers se ervaring verbeter.

AHGAMAN sal plaaslike kultuur- en gemeenskapsgeleenthede ondersteun waar dit haalbaar en bekostigbaar is, en sal vennootskappe bevorder wat inkomste en geleenthede in die gemeenskap help hou.

22. DEURSIGTIGHEID, ETIEK EN TEENKORRUPSIE

Inwoners het die reg om te weet waarom groot besluite geneem word, hoeveel projekte kos, wie daarvoor verantwoordelik is en of die beoogde resultaat bereik is.

AHGAMAN sal behoorlike kontrakbestuur, nakoming van verkrygingsreëls, verklaring en bestuur van belangebotsings, ondersoek van geloofwaardige bewerings en toepaslike beskerming vir persone wat onreëlmatighede aanmeld, ondersteun.

Geen bewering van korrupsie moet as bewese feit aangebied word sonder behoorlike ondersoek nie. Waar bewyse bestaan, moet dit na die toepaslike oorsig- of ondersoekinstansie verwys word.

23. 'N RAAD WAT WERK EN RAPPORTERING WAT SIN MAAK

Raadsvergaderings en komitees moet probleme ondersoek, besluite neem, verantwoordelikhede toewys en opvolg verseker. 'n Besluit is nie genoeg as niemand aanspreeklik is vir die uitvoering daarvan nie.

AHGAMAN se verkose verteenwoordigers moet die wet, die munisipale mandaat, toepaslike etiese vereistes en die party se grondwet respekteer. Hulle moet inwoners se probleme opneem en gereeld terugvoer gee.

Gemeenskapsvergaderings moet lei tot 'n duidelike lys van probleme, aksies, verantwoordelike rolspelers en opvolgdatums.

24. DIE EERSTE 100 DAE

Dag 1–30: verkry 'n duidelike oorsig van die finansiële posisie, kontantvloei, bestaande herstelplanne, water- en rioolrisiko's, kritieke paaie en nooddiensgapings. Bevestig ook watter projekte reeds goedgekeur, befonds of aan die gang is.

Dag 31–60: koppel die dringendste prioriteite aan die begroting, SDBIP, verantwoordelike munisipale eenhede en moontlike befondsingsbronne. Begin formele gesprekke met provinsiale en nasionale instellings oor sake buite munisipale bevoegdheid.

Dag 61–100: publiseer 'n eerste openbare vorderingsverslag met die probleme wat bevestig is, die stappe wat begin is, die beperkings, die sperdatums en die sake wat verdere befondsing of interregeringsoptrede vereis.

25. DIE VYFJAARPLAN: 2026–2031

2026/27 – Stabiliseer: verstaan die finansiële posisie, prioritiseer noodherstel, verbeter verslagdoening en pak die dringendste water-, riool- en instandhoudingsprobleme aan.

2027/28 – Herstel: werk sistematies aan infrastruktuur-agterstande, diensreaksies en plaaslike ekonomiese ondersteuning.

2028/29 – Bou: ontwikkel groter water-, jeug- en infrastruktuurprojekte waar uitvoerbaarheid, befondsing en instandhouding bevestig is.

2029/30 – Groei: versterk toerisme, landbouwaardekettings, klein ondernemings, opleiding en digitale toegang.

2030/31 – Volhoubaar: evalueer prestasie, beskerm bates deur instandhouding, publiseer lesse en stel die volgende langtermynplan op.

26. OPENBARE PRESTASIEVERSLAG

AHGAMAN sal 'n eenvoudige, verstaanbare openbare verslagdoeningstelsel bevorder. Dit moet, waar toepaslik, wateronderbrekings en hersteltye, rioolprobleme, pad- en stormwaterprojekte, finansiële herstelmylpale, veiligheidsprioriteite, Zoar se ontwikkelingsprogram, jeuggeleenthede en SMME-inisiatiewe dek.

Verslae moet eerlik onderskei tussen werk wat voltooi is, werk wat aan die gang is, werk wat vertraag is en werk waarvoor befondsing nog nie beskikbaar is nie. Inwoners verdien eerlike terugvoer, ook wanneer 'n oplossing langer neem.

27. WAT DIE MUNISIPALITEIT KAN DOEN — EN WAT SAMEWERKING VEREIS

Water, sanitasie, afval, plaaslike paaie en sekere openbare infrastruktuur val onder munisipale verantwoordelikhede waar die wet dit so bepaal. Die presiese verantwoordelikheid moet vir elke projek bevestig word.

Provinsiale paaie, ambulansdienste, klinieke en hospitale vereis optrede deur die bevoegde provinsiale owerhede. SAPS is 'n nasionale funksie. Eskom of ander instellings kan verantwoordelik wees vir bepaalde elektrisiteitsdienste.

AHGAMAN sal inwoners se behoeftes dokumenteer, die regte instansies formeel nader, samewerking nastreef en opvolg oor vordering. Ons sal nie bevoegdhede verkeerd voorstel of waarborge maak wat ons nie self kan nakom nie.

28. ONS VERBINTENIS AAN ELKE GEMEENSAP

Ons verbind ons daartoe om te luister, probleme eerlik te benoem, realistiese prioriteite te stel en vordering openbaar te maak. Elke dorp, wyk en landelike gemeenskap moet 'n billike kans kry om gehoor te word.

Ons sal foute erken, probleme eskaleer wanneer dit nodig is en inwoners nie met stiltes of leë beloftes afskeep nie. Ons vra dat inwoners deelneem, probleme verantwoordelik aanmeld en ons verteenwoordigers aanspreeklik hou.

AHGAMAN se doel is 'n Kannaland waar openbare diens 'n verantwoordelikheid is, nie 'n guns nie; waar ontwikkeling gemeenskappe bereik; en waar die toekoms deur eerlike werk, goeie bestuur en samewerking gebou word.

AHGAMAN SE BELOFTE AAN KANNALAND

Ons belowe nie dat elke probleem oornag opgelos sal wees nie. Ons belowe om die regte vrae te vra, prioriteite duidelik te stel, openbare geld verantwoordelik te help beskerm en inwoners gereeld oor vordering in te lig.

Ons dorp. Ons mense. Ons toekoms.

AHGAMAN PARTY — DEURSIGTIGHEID • WELVAART VIR ALMAL